

Een toekomstperspectief voor de Nederlandse voedseldelta: sámen de lat verhogen

Wij – LTO Nederland, de jonge boeren van NAJK, FNLI en CBL, de brancheorganisaties van de agrarische ondernemers, voedselverwerkers en supermarkten – slaan de handen ineen om de lat voor duurzaamheidsvereisten op Europees niveau in de agrofoodketen te verhogen en daarmee de verduurzaming te versnellen. Om boeren en tuinders een eerlijke boterham te laten verdienen en de internationale waarde van de Nederlandse voedseldelta hoog te houden.

Onze voorstellen om duurzaamheid te versnellen

- 1) normen voor duurzaamheidsstandaarden introduceren en die standaarden verplicht onderling vergelijkbaar maken; 2) Europa-breed de ondergrenzen van duurzaamheidsstandaarden verhogen en vaststellen; 3) transparant laten zien hoe producten scoren op duurzaamheid.

Samen leren en innoveren

Halfjaarlijks nodigen wij politici uit in onze bedrijven. Om te ontdekken wat we, door elkaar in de praktijk te ontmoeten, samen beter kunnen doen voor milieu en klimaat, dier en mens.

Nu samen de Europese ondergrenzen verhogen

80% van de consumenten van producten gemaakt door Nederlandse boeren en voedselverwerkers wonen in het buitenland. Dat verplicht om ook daar Nederlandse producten een hoge waardeperceptie te helpen geven.

Nederland sterk in standaarden en normeringen

Nederland staat aan de basis van veel internationale standaarden als Fairtrade en het Sustainable Agriculture Initiative

De kern benchmarking van duurzaamheidsstandaarden

Oproep aan Nederlandse overheid: Introduceer die normen vanuit een benchmark, maak standaarden verplicht onderling vergelijkbaar en stel een ondergrens aan de eisen waaraan ze moeten voldoen.

KIJK VOOR ONS HELE VERHAAL OP DE ONDERKANT

Een toekomstperspectief voor de Nederlandse voedseldelta: sámen de lat verhogen

Wij – LTO Nederland, de jonge boeren van NAJK, FNLI en CBL, de brancheorganisaties van de agrarische ondernemers, voedselverwerkers en supermarkten – slaan de handen ineen om de lat voor duurzaamheidsvereisten op Europees niveau in de agrofoodketen te verhogen en daarmee de verduurzaming te versnellen. Om boeren en tuinders een eerlijke boterham te laten verdienen en de Nederlandse voedseldelta van internationale waarde te laten blijven.

Onze voorstellen om duurzaamheid te versnellen

Het voedselcluster in ons land is belangrijk voor Nederland en staat voor grote uitdagingen. We moeten in de voedselketen een nieuw evenwicht zoeken tussen productie en ecologisch draagvlak. Dat is per definitie een ingewikkeld proces dat fundamentele wijzigingen vereist. Om duurzaamheid in de agrofoodketen te versnellen en te vermarkten pleiten wij ervoor om:

- 1 normen voor duurzaamheidsstandaarden te introduceren en die standaarden verplicht onderling vergelijkbaar te maken;
- 2 Europa-breed de ondergrenzen van duurzaamheidsstandaarden te verhogen en vast te stellen;
- 3 transparant te laten zien hoe producten scoren op duurzaamheid.

Wij gaan samen leren en inspireren

LTO Nederland, NAJK, FNLI en CBL stellen het volgende voor: halfjaarlijks nodigen wij politici uit in onze bedrijven. Om te ontdekken wat we, door elkaar in de praktijk te ontmoeten, samen beter kunnen doen voor milieu en klimaat, dier en mens. Om de bijdrage van Nederland aan internationale verduurzaming als gezamenlijke opgave tastbaar te maken en een inspirerend voorbeeld te laten zijn.

Nederland sterk in standaarden en normering

Door zijn internationale handel en kleine oppervlakte staat Nederland bekend als normzettend. Verschillende tropische gewassen zijn door Nederlandse organisaties genormeerd. Het keurmerk Fairtrade is vanuit Nederland geïnitieerd en de duurzaamheidsnormen voor de Sustainable Agriculture Initiative zijn in Nederland ontstaan. Nederlandse verwerkers investeren samen met boeren in verduurzaming en eerlijke verdienmodellen voor allerlei grondstoffen (denk aan Nederlandse baktarwe, aardappelen, vollegrondsgroenten, hogere toegevoegde waarde van suikerbieten, zuivel en vlees). Nederlandse supermarkten hanteerden strenge bovenwettelijke maximale residulimieten voor gewasbeschermingsmiddelen, zetten met maatschappelijke organisaties dierenwelzijnsnormen en maakten daar standaarden van. Allemaal initiatieven die de gezamenlijke inzet van ketenpartijen laten zien en die een goede basis vormen voor versnelling. En daar blijven de ketenpartijen op in zetten.

Geschiedenis Nederland bepalend voor agrofood nu

Sinds de hoge Middeleeuwen (ca. 1000 – 1250) ex- en importeert Nederland voedsel. Dat heeft te maken met de aard van onze rivierdelta aan de zee. Die was minder geschikt voor de teelt van baktarwe dan voor het houden van melkvee. Zo kon het gebeuren dat we via het water boter en kaas exporteerden naar Gent, Londen en Riga. De schepen kwamen niet leeg terug: uit de Baltische staten kwamen baktarwe en houten palen waarop Amsterdam is gebouwd.

Die paar zinnen schetsen waarom Nederlandse boeren aan het begin van de 19e eeuw productiever waren dan hun Duitse en Franse collega's uit de twee grootste landbouwlanden van de Europese Unie. Nederlanders produceerden en exporteerden al eeuwen eten voor de burens en importeerden wat ze zelf niet goed konden verbouwen. Hierdoor ontwikkelde ons land een wijd vertakt internationaal agrofoodcluster.

Na de Tweede Wereldoorlog bouwden we het land opnieuw op. Aanvankelijk zonder te denken aan grenzen van de groei. Toen die limieten duidelijk werden in de jaren '80 en '90 van de vorige eeuw, begonnen we regels te maken. We stopten met het maken van plannen voor de ruimtelijke ordening van ons land. Regelgeving zou voldoende zijn. We vonden Nederland 'af'.

Nu samen Europese ondergrenzen verhogen

Van grofweg 80 procent van de producten gemaakt door Nederlandse boeren en voedselverwerkers wordt 20 procent afgezet in eigen land en de rest in onze thuismarkt: zo'n 800 kilometer rondom Nederland. Binnen de Europese Unie (EU), en dus ook binnen die straal, vindt vrij verkeer van grondstoffen en eindproducten plaats. In die markt concurreren we met producten die tegen lagere standaarden en lagere kosten worden geproduceerd. Daarom moeten we ervoor zorgen dat Nederlandse producten hogere toegevoegde waarde krijgen, dat dit ook duidelijk zichtbaar en vergelijkbaar is én dat alle ketenschakels beloofd worden voor hun duurzaamheidsinspanningen. Dat is enkel mogelijk als ook producten die elders in Europa worden geproduceerd en waarmee we concurreren, een vergelijkbare ondergrens van duurzaamheidsstandaarden kennen. Op deze manier verbinden we ecologische en economische belangen met elkaar.

Benchmarking van duurzaamheidsstandaarden als kern

Normen voor duurzaamheidsstandaarden zullen geïntroduceerd moeten worden vanuit een benchmark om ze onderling vergelijkbaar te maken. Bij het vaststellen van de ondergrens voor de eisen waaraan de standaarden moeten voldoen, moeten ook afspraken worden gemaakt over een eerlijke vergoeding voor boeren en tuinders om aan die standaarden te voldoen.

De markt zal dan – door een samenspel van steeds op te trekken ondergrenzen en het op transparante wijze zichtbaar maken van voorlopers en achterblijvers – het werk doen. Dat zal de innovatiekracht van het Nederlandse voedselcluster aanzetten.

Wij vragen de Nederlandse overheid om in ons land het voorbeeld te geven en in de EU samen met de agrofoodketen voor die aanpak te pleiten. Nederland kan de EU helpen in een sneller tempo te verduurzamen. Het moment is gunstig vanwege de normstellingen die de Europese Commissie ontwikkelt op het gebied van klimaat en biodiversiteit. Samen kunnen we de kracht van het internationale voedselcluster van Nederland weer op de kaart zetten.